

DOCUMENT DE POZIȚIE

Siguranța copiilor în mediul online – un imperativ pentru România!

„În lumea virtuală – copiii noștri între siguranță și risc în mediul online”

Inițiator:

Confederația Caritas România - www.caritasromania.ro

Susținut de organizațiile și instituțiile semnatare ale acestui document.

Documentul a fost realizat în urma consultării cu reprezentanți ai ONG-urilor active în domeniul protecției copilului și ai serviciilor publice de asistență socială.

Mulțumiri speciale:

Organizației Salvați Copiii România, Fundației World Vision România, Fundației Vodafone România, Fundației Terre des hommes România și Asociației Caritas Alba-Iulia pentru contribuția adusă la motivarea și fundamentarea acestei poziții.

Cuprins:

1. Motivație și fundamentare
2. Cadrul legislativ
3. Apel la acțiune!
4. Recomandări de politici publice și măsuri propuse
 - A. La nivel central
 - B. La nivel local
 - C. Rolul ONG-urilor ca parteneri strategici
5. Plan de acțiune propus 2025 - 2026

1. Motivație și fundamentare

Mediul digital a devenit astăzi o parte integrantă a vieții cotidiene a copiilor din România, iar accesul la internet începe de la vârste tot mai fragede. Transformările accelerate din această lume virtuală au schimbat modul în care copiii cresc, învață și relaționează. Mediul online deschide oportunități de educație, informare și socializare, dar utilizarea nesupravegheată și lipsa unor mecanisme eficiente de protecție, îi expune unor riscuri serioase ca: cyberbullying, dependență digitală, acces și expunere la conținut neadecvat vârstei, fraude asupra datelor personale, exploatare și trafic de minori.

Studiile și rapoartele recente confirmă faptul că tot mai mulți copii din România sunt expuși acestor pericole, subliniind nevoia urgentă de politici publice și strategii eficiente pentru protecția lor în mediul digital. Experiența organizațiilor neguvernamentale arată că grupurile cele mai vulnerabile sunt copiii proveniți din familii disfuncționale, din mediul rural sau din cartiere urbane sărace, copiii din comunități marginalizate, precum cele de etnie romă, precum și copiii cu dizabilități sau nevoi speciale.

Un sondaj realizat de Caritas România în aprilie 2025 pe un eșantion de 694 de copii (343 fete, 351 băieți) din școli situate în comunități vulnerabile și participanți în programele de asistență socială ale centrelor de zi Caritas, relevă că accesul la internet nu mai este o problemă, nici chiar pentru copiii din medii defavorizate: 78% dintre respondenți utilizează internetul de pe propriul telefon mobil. Totuși, datele reflectă o expunere semnificativă la riscuri: 31% dintre copii au răspuns că au fost contactați de persoane necunoscute cu intenții cel puțin suspecte, 21% au fost înjurați sau amenințați, iar 17% au recunoscut că au vizionat fotografii sau filme care i-au afectat. Întrebați la cine ar apela în cazul în care s-ar confrunta cu dificultăți pe Internet, 83% ar cere ajutorul părinților și 16% unui cadru didactic (învățătoare, diriginte, profesor).

Conform unui studiu realizat de Organizația Salvați Copiii România¹ (februarie 2024), doi din cinci copii au fost jigniți sau au primit mesaje ofensatoare pe internet, în creștere cu 3% față de 2021. Cele mai mari îngrijorări exprimate de părinți sunt expunerea la conținut nepotrivit (75%), contactul cu persoane necunoscute (70%) și riscul ca cei mici să devină victime ale infracțiunilor informatice (59%). Studiul mai arată că vizionarea de conținut video și jocurile online sunt principalele activități, iar utilizarea rețelelor sociale începe adesea la vârste fragede: între 5 și 10 ani, 32% dintre copii folosesc TikTok, 21% Instagram, 19% Facebook și 17% Snapchat. În rândul adolescenților, procentul celor care utilizează Instagram și WhatsApp ajunge la 86%, urmat de TikTok (70%).

Un alt sondaj, Generația TikTok², realizat de World Vision România (februarie 2025), arată că 84% dintre adolescenții cu vârste între 14 și 19 ani care dețin un cont de TikTok folosesc platforma zilnic, peste jumătate dintre ei (53,4%) de mai mult de patru ori pe zi. Tinerii petrec,

¹ <https://www.salvaticopiii.ro/sites/ro/files/2023-11/sondaj-doi-din-cinci-copii-sunt-victime-ale-cyberbullying.pdf>

² <https://worldvision.ro/2025/02/11/ziua-sigurantei-pe-internet-sondaj-generatia-tiktok-mai-mult-de-8-din-10-adolescenti-care-au-tiktok-aceseaza-zilnic-platforma-si-au-primit-continut-politic-in-perioada-alegerilor/>

În medie, două ore și jumătate zilnic pe platformă, iar 41,6% nu verifică informațiile primite. Alarmant este faptul că 1 din 10 adolescenți și-a pus singur un diagnostic psihologic după vizionarea de conținut online.

Un studiu³ realizat la nivelul UE ca parte a unei analize mai ample - EU Family Safety Survey 2024, subliniază că vârsta medie la care copiii primesc primul smartphone este de 8 ani, iar aproape jumătate dintre părinți le oferă un dispozitiv conectat la internet între 5 și 8 ani. Motivațiile principale sunt menținerea contactului permanent și evitarea excluziunii sociale. Majoritatea copiilor între 5 și 12 ani petrec online între 1–3 ore pe zi, în timp ce adolescenții depășesc, în proporție covârșitoare, 3 ore zilnic.

Raportul „Click, Scroll, Conectare și Echilibru”⁴, publicat în iulie 2025 de Fundația Vodafone în parteneriat cu Salvați Copiii UK, analizează aspectele legate de bunăstarea digitală a copiilor în contexte educaționale din întreaga Europă și include recomandări atât pentru actori din sectorul public, cât și pentru cei din sectorul privat. Printre problemele identificate, se numără:

- Stresul digital și impactul asupra sănătății mintale: În România, 50% dintre copii au raportat că au fost jigniți online, iar 26% au avut probleme cu somnul după un incident online.
- Lacune în sistemele educaționale: Mulți copii nu înțeleg modul în care sunt utilizate datele lor, iar profesorii raportează o instruire insuficientă pentru a aborda riscurile digitale. Doar 51% dintre tinerii de 15 ani pot modifica cu ușurință setările de confidențialitate, iar 28% nu compară sursele atunci când caută informații online.
- Riscuri disproporționate pentru grupurile marginalizate care se confruntă cu riscuri online, inclusiv hărțuire, excluziune și dezinformare bazate pe identitate. Aceste grupuri sunt adesea trecute cu vederea în strategiile naționale.
- Prejudiciile emergente depășesc reglementările: Materialele cu abuzuri sexuale asupra copiilor generate de inteligența artificială sunt în creștere rapidă, peste 20.000 de imagini fiind găsite pe un singur forum de pe dark web într-o lună. Incidentele de deepfake care vizează copiii au crescut cu 550% din 2019.
- Implementare fragmentată a reglementărilor: În ciuda unor cadre solide la nivelul UE, precum GDPR și DSA, aplicarea acestora variază foarte mult.

Deși prezintă o situație la nivelul unei regiuni a României, datele referite în 2024 către Centrul Regional Timișoara din cadrul Agenției Naționale Împotriva Traficului de Persoane sunt alarmante: **53% dintre victime au fost minori recrutați prin internet sau exploatați sexual în mediul online.** Conform poziției comunicată public de reprezentantul Centrului Regional

³ Studiu realizat de Topline, în august - septembrie 2024, pe un eșantion reprezentativ de 570 de persoane din România, părinți, cu vârste între 18 și 65 de ani. Studiul face parte dintr-o analiză mai amplă - EU Family Safety Survey 2024, realizată la nivelul UE. <https://hotnews.ro/studiu-copiii-romni-ncep-sa-foloseasca-retelele-sociale-de-la-vrsta-de-5-10-ani-copiii-sub-5-ani-vizioneaza-continut-video-si-jocuri-pe-internet-18710>

⁴ SCUK-Vodafone_report_RO.pdf - Raportul „Click, Scroll, Conectare și Echilibru”, Fundația Vodafone România în parteneriat cu Salvați Copiii UK

Timișoara “abuzul sexual și exploatarea în online a copilului (pornografia infantilă) au devenit cea mai utilizată formă de exploatare în zona de vest a României [...]”⁵

2. Cadrul legislativ

Legislația actuală dispune de reglementări în domeniu, dar acestea sunt fragmentate și insuficient corelate:

- Legea educației naționale (Legea nr. 1/2011, actualizată în 2023) include referiri generale la educația pentru utilizarea responsabilă a resurselor digitale, dar nu are prevederi specifice și obligatorii privind siguranța copiilor online sau introducerea obligatorie a competențelor de cyber safety în curriculumul școlar.
- Codul penal sancționează infracțiunile informatice și pornografia infantilă, dar lipsesc mecanisme eficiente de prevenție și monitorizare. Ministerul Afacerilor Interne implementează prin structurile de Poliție și prin parteneriate campanii punctuale de informare și prevenție, dar lipsesc mecanisme integrate de monitorizare și intervenție.
- Strategia Națională privind Siguranța Copilului în Mediul Digital 2022-2027, care trebuie să alinieze România la standardele europene, face referiri la siguranța cibernetică și la protecția minorilor, dar nu a fost încă operaționalizată într-un plan național unitar, implementarea la nivel local și în școli fiind insuficientă.

În lipsa unor programe integrate, responsabilitatea rămâne fragmentată între Ministerul Educației, MAI, ANPDCA, DGASPC-uri și Directoratul Național de Securitate Cibernetică (DNSC). Situația actuală din România indică nevoia urgentă de politici publice coerente, de măsuri sistemice și coordonate între ministere, autorități locale și societatea civilă, pentru a proteja copiii în mediul online și a forma o generație responsabilă digital.

3. Apel la acțiune!

Confederația Caritas România, împreună cu organizațiile partenere face apel către autoritățile centrale și locale pentru a construi un cadru național coerent, sustenabil și incluziv de protecție a copiilor în mediul online și își exprimă disponibilitatea de a colabora cu Guvernul și instituțiile responsabile pentru a dezvolta acest cadru.

Protejarea copiilor în mediul online este o responsabilitate comună – a statului, a școlii, a familiilor și a societății civile. România are nevoie de o politică coerentă și de o strategie integrată, aplicabilă la nivel local pentru a răspunde provocărilor unei lumi digitale în continuă schimbare și care să pună pe primul loc siguranța și dezvoltarea sănătoasă a copiilor noștri.

4. Recomandări pentru politica publică și măsuri propuse

În data de 9 iulie 2025, la invitația Confederației Caritas România avut loc la București un workshop consultativ la care au participat 32 de specialiști din partea ONG-urilor, autorităților și

⁵ <https://anitp.mai.gov.ro/ziua-sigurantei-pe-internet/>

serviciilor publice de protecția copilului. Pe baza consultărilor din cadrul workshopului, avansăm următoarele recomandări:

A. La nivel central (Guvern, ministere, autorități naționale)

A1. Revizuirea cadrului legislativ educațional:

- 1.1 Introducerea educației pentru siguranță digitală în curriculumul școlar, începând cu ciclul primar. Concret recomandăm ca tema siguranței online să fie inclusă în programa școlară a fiecărei discipline de studiu und se folosește Internetul.
- 1.2 Includerea educației digitale și al siguranței online în formarea inițială și continuă a cadrelor didactice.

A2. Reglementarea și monitorizarea platformelor digitale prin obligația de a implementa filtre de conținut adaptate vârstei minorilor:

- 2.1 Obligarea platformelor online să implementeze soluții de verificare a vârstei reale a utilizatorilor la accesarea de conținut, prin mecanisme tehnice standardizate la nivel european.
- 2.2 Crearea și promovarea unui mecanism de raportare rapidă, adaptat copiilor și părinților, pentru abuzuri în mediul online și conținut dăunător pentru copii.

A3. Creșterea participării copiilor și adolescenților în elaborarea politicilor, programelor și instrumentelor digitale care îi afectează: copiii trebuie să fie implicați activ pentru a crește șansele ca politicile finale să fie relevante pentru ei.

- 3.1 Organizarea anuală a unei conferințe naționale pe tema bunăstării digitale având invitați copii din diferite grupe de vârstă.
- 3.2 Susținerea creării unui grup consultativ al copiilor și tinerilor, reprezentativ la nivel național, pe aspecte care țin de siguranței online.
- 3.3 Organizarea de focus grupuri și webinarii cu reprezentanți ai Consiliului Național al Elevilor și cu cei ai consiliilor județene.

Pentru a pune în practică această recomandare este necesară colaborarea între ANPDCA, Ministerul Educației, DNSC, Consiliile elevilor și ONG-urile active în protecția copilului.

A4. Susținerea de campanii naționale de informare, conștientizare și prevenire a riscurilor în mediul online pentru părinți, copii și profesori:

- 4.1 Campanii publice constante, cu mesaje de interes public clare, difuzate constant prin mass-media, social media și în școli.
- 4.2 Organizarea unei campanii naționale cu implicarea medicilor de familie și a rețelelor medicale în informarea diriginților, învățătorilor, consilierilor școlari și a părinților privind impactul psihologic și emoțional al excesului de internet și al expunerii necontrolate online asupra sănătății copiilor.

A5. Crearea unui grup de lucru interministerial permanent pe tema siguranței online a copiilor cu obiectivul de a coordona politicile și de a monitoriza implementarea unui protocol național de intervenție și evaluarea rezultatelor / impactului.

Participanți: Ministerul Educației, Ministerul Familiei și Tineretului, Ministerul Sănătății, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Muncii și Protecție Sociale, Directoratul Național pentru Securitate Cibernetică, ANPDCA, reprezentanți ai Inspectoratelor Școlare, CJRAE și ai federațiilor și asociațiilor de părinți, ONG-uri relevante.

A6. Colectarea și publicarea anuală de date pentru întocmirea unui Raport național privind siguranța copiilor în mediul digital, realizat de autorități împreună cu ONG-urile, care să includă date statistice, bune practici și recomandări.

B. La nivel local (APL, inspectorate școlare, DGASPC-uri)

B1. Implementarea unui plan de acțiune pentru educația digitală în școală

- 1.1 Livrarea de ore / lecții de siguranță online pentru profesori de TIC și consilieri școlari.
- 1.2 Mobilizarea / implicarea diriginților, consilierilor școlari și a părinților în educația digitală.
- 1.3 Acordarea de sprijin psiho-emotional pentru copii prin consilieri școlari și specialiști locali.
- 1.4 Organizarea de ateliere peer-to-peer în care elevii mai mari devin mentori pentru cei mici.

B2. Crearea de alternative sănătoase la timpul petrecut online

- 2.1 Organizarea de tabere, cluburi și cercuri educaționale extracurriculare pentru copii / Susținerea și / sau dezvoltarea de centre pentru activități extrașcolare care să ofere alternative sănătoase copiilor.
- 2.2 Parteneriate între școli și ONGuri pentru activități de educație non-formală și ateliere practice privind siguranța online.

B3. Organizarea de campanii comunitare și sesiuni de informare pentru cadrele didactice, părinți și elevi privind riscurile din mediul online.

B4. Consolidarea rețelelor comunitare de sprijin

- 4.1 Încurajarea și susținerea colaborării dintre ONG-uri, DGASPC-uri, inspectoratele școlare și primăriile pentru prevenirea cazurilor de abuz și dependență digitală.
- 4.2 Crearea unor mecanisme locale de raportare și suport pentru copii și părinți.

C. Rolul ONG-urilor ca parteneri strategici

Confederația Caritas România, împreună cu organizațiile partenere, sunt deschise să vină în sprijinul autorităților și pot contribui prin:

- Oferirea de expertiză și formare pentru cadre didactice și consilieri școlari și facilitarea programelor de educație peer-to-peer în școli.
- Implicarea în consultări publice și în dezvoltarea cadrului legislativ.
- Cartografierea inițiativelor și resurselor existente la nivel național.
- Crearea unei platforme de cooperare ONG – autorități, pentru schimb de date, bune practici și resurse educaționale.

- Participarea la elaborarea unui raport anual privind situația siguranței copiilor în mediul online.
- Consolidarea parteneriatelor public-private pentru finanțarea proiectelor de prevenire și protecție a copiilor în mediul online.
- Implementarea de proiecte de educație non-formală și campanii de conștientizare în parteneriat public – privat.

Completăm recomandările rezultate în urma consultării din 9 iulie 2025 cu câteva măsuri proactive care pot fi preluate de părțile interesate pentru a crește bunăstarea digitală a copiilor, identificate în raportul „Click, Scroll, Conectare și Echilibru”⁶:

- **Integrarea bunăstării digitale în educație:** Formarea educatorilor și dotarea lor cu instrumentele necesare pentru a preda siguranța digitală, reziliența și empatia și adoptarea unor abordări la nivelul întregii școli care să integreze bunăstarea în culturile, politicile și rutinele zilnice ale școlii.
- **Promovarea echității și incluziunii:** Strategiile trebuie să fie incluzive și să răspundă nevoilor tuturor copiilor, în special celor din grupurile vulnerabile, care se confruntă cu riscuri mai mari online.
- **Consolidarea dovezilor și a evaluării:** Guvernele și organizațiile ar trebui să investească în cercetare și să dezvolte sisteme robuste de monitorizare și evaluare a impactului inițiativelor care adresează bunăstarea digitală.
- **Alinierea politicilor și guvernărilor naționale:** Strategiile naționale ar trebui să fie aliniate la standardele internaționale. De asemenea, guvernele trebuie să consolideze aplicarea legii și să se asigure că platformele digitale sunt responsabile pentru protejarea drepturilor și bunăstării copiilor.

5. Plan de acțiune propus

Pentru perioada anului școlar 2025 – 2026, propunem un plan de acțiune în cinci pași, care să fie implementat cu participarea tuturor actorilor responsabili:

1. Inițierea unei dezbateri guvernamentale privind educația digitală și siguranța copiilor.
2. Constituirea unui grup de lucru intersectorial cu reprezentanți ai autorităților și ONG-urilor.
3. Organizarea de webinarii naționale în colaborare cu Directoratul Național pentru Securitate Cibernetică (DNSC).
4. Cartografierea inițiativelor existente, dezvoltarea unei baze de date naționale și elaborarea unui raport național.
5. Operaționalizarea de parteneriate relevante între autorități, ONG-uri și mediul academic până la sfârșitul anului 2026.

⁶ SCUK-Vodafone_report_RO.pdf - Raportul „Click, Scroll, Conectare și Echilibru”, Fundația Vodafone România în parteneriat cu Salvați Copiii UK

Confederația Caritas România, în colaborare cu organizațiile neguvernamentale active în domeniul protecției copilului și al educației digitale, își reafirmă angajamentul ferm de a sprijini implementarea recomandărilor avansate. În acest sens, ONG-urile semnatare ale acestui document de poziție, își asumă rolul de catalizator al cooperării între comunități, autorități și societatea civilă, contribuind cu expertiză și resurse la:

- Integrarea programelor de siguranță online în serviciile sociale și educaționale derulate la nivel local, cu accent pe comunitățile vulnerabile;
- Susținerea campaniilor de informare și educare publică, adresate atât copiilor și tinerilor, cât și părinților, cadrelor didactice și altor actori relevanți;
- Dezvoltarea de inițiative intersectoriale care să creeze punți de colaborare între școală, familie, autorități și mediul asociativ;
- Promovarea bunelor practici și a lecțiilor învățate în rețelele naționale și internaționale din care face parte.

Prin această implicare, dorim să contribuim la consolidarea unui cadru coerent și sustenabil de protecție a copiilor în mediul digital, în care măsurile legislative și politicile publice să fie dublate de acțiuni concrete, adaptate realităților din teren.

Data publicării documentului: 27 octombrie 2025

Document susținut de:

1. Confederația Caritas România - <https://caritasromania.ro/>
2. Fundația Vodafone România - www.fundatia-vodafone.ro
3. Fundația Terre des hommes Romania - www.tdh.ro
4. Asociația Four Change - <https://4change.ro>
5. Federația Organizațiilor Nегuvernamentale pentru Servicii Sociale - FONSS - <https://fonss.ro/>
6. Asociația Centrul Diecezan Caritas Iași - <https://caritas-iasi.ro/>
7. Fundația Regală Margareta a României - www.fmr.ro
8. Asociația Caritas Mitropolitan Greco-Catolic Blaj - www.caritas-blaj.ro
9. Școala de Valori - www.scoaladevalori.ro
10. Federația "Coaliția pentru Educație" - www.coalitiaedu.ro
11. Asociația ROI - www.roi.ro
12. D.G.A.S.P.C. Sector 2 - www.social2.ro
13. ASOCIATIA UN STROP DE FERICIRE - www.stropdefericire.ro
14. Federația Organizațiilor Nегuvernamentale pentru Copil - FONPC www.fonpc.ro
15. Organizația Umanitară CONCORDIA - <http://www.concordia.org.ro>